ABCResearch

Arch Basic Clin Res 2020; 2(2): 37-47 • DOI: 10.5152/ABCR.2020.20002

Original Article / Orijinal Araştırma

Relationship Between Problem Solving Skills With Academic Self-Efficacy of University Students

Üniversite Öğrencilerinin Problem Çözme Becerileri ile Akademik Öz Yeterlikleri Arasındaki İlişki

Erhan Şeker[1], Papatya Karakurt[2]

[1]Bartın Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu, Tıbbi Hizmetler ve Teknikler Bölümü, Bartın, Türkiye
[2]Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Erzincan, Türkiye

Cite this article as: Şeker E, Karakurt P. Relationship Between Problem Solving Skills with Academıc Self-Efficacy of University Students. Arch Basic Clin Res 2020; 2(2): 37-47.

ORCID IDs of the authors: E.Ş. 0000-0002-1058-6821; P. K. 0000-0003-0330-9807.

ABSTRACT

Objective: It is known that problem solving skills are an important factor in academic efficacy. This research was conducted to determine the relationship between students' problem solving skills and academic self-efficacy levels of university students.

Materials and Methods: The universe of this descriptive and relationship-seeking research at university. The research was completed with 917 students who could be reached by stratified sampling method. Descriptive characteristics form, problem solving skills perception and academic self-efficacy scale were used to collect data. Number, percentage, mean, t test, variance analysis and correlation analysis were used in the evaluation of the data.

Results: It was determined that 68.3% of the students were female, 88.2% were between 17-21 years old and 51.6% were first class. It was determined that the students perceived themselves as sufficient about problem solving skills and their academic self-efficacy levels were high. It was found that gender affects some sub-dimensions of problem solving ability and academic self-efficacy scale.

Conclusion: As a result of the research, it was determined that as the problem solving skills of the students decreased, their academic self-efficacy levels increased. Trainings can be organized to increase students' problem solving skills and academic self-efficacy levels.

Keywords: Academic self-efficacy, student, problem solving skills.

ÖZ

Amaç: Problem çözme becerisinin akademik öz yeterliği etkilemede önemli bir faktör olduğu bilinmektedir. Bu araştırma bir üniversitedeki öğrencilerin problem çözme becerileri ile akademik öz yeterlik düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Gereç ve Yöntem: Tanımlayıcı ve ilişki arayıcı türde olan bu araştırmanın evrenini bir üniversitede okuyan öğrenciler oluşturmaktadır. Tabakalı örnekleme yöntemi ile ulaşılabilen 917 öğrenciyle araştırma tamamlanmıştır.Verilerin toplanmasında tanıtıcı özellikler formu, problem çözme becerileri algısı ve akademik öz yeterlik ölçeği kullanılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde sayı, yüzde, ortalama, t testi, varyans analizi ve korelasyon analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan öğrencilerin %68,3'ünün kadın, %88,2'nin 17-21 yaş aralığında ve %51,6'sının birinci sınıf olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin problem çözme becerileri konusunda kendilerini yeterli olarak algıladıkları ve akademik öz yeterlik düzeylerinin yüksek olduğu belirlenmiştir. Cinsiyetin problem çözme becerisi ve akademik öz yeterlik ölçeğinin bazı alt boyutlarını etkilediği saptanmıştır.

Sonuç: Araştırma sonucunda öğrencilerin problem çözme becerileri azaldıkça akademik öz-yeterlik düzeylerinin arttığı belirlenmiştir. Öğrencilerin problem çözme becerilerini ve akademik öz-yeterlik düzeylerini artırmaya yönelik eğitimler düzenlenebilir.

Anahtar Kelimeler: Akademik öz-yeterlik, öğrenci, problem çözme becerisi

"This study was presented as an oral presentation at Palandöken, International Education Nursing Congress. Congress Abstract Book. pp: 3-4.", "24-26 October 2019", "Erzurum; Turkey".

Corresponding Author / Sorumlu Yazar: Papatya Karakurt **E-mail / E-posta:** papatyademirci@hotmail.com

Submitted / Geliş Tarihi: 30.01.2020
Accepted / Kabul Tarihi: 18.05.2020

Content of this journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

GİRİŞ

Problem çözme, öğrenmenin temeli olup bilişsel ve psikomotor becerileri gerektiren karmaşık bir süreçtir (1, 2). Problem çözme becerisine sahip olan öğrenciler öğrenim hayatlarında sorunlarla daha iyi baş edebilmektedirler. Günümüzde her meslek grubunda olan bireylerin problem çözme becerisine sahip olması büyük önem arz etmektedir. Özellikle sağlık bakım profesyonelleri bireyin tüm hayatı boyunca sağlık ve hastalık durumuna özgün problemlerini tanılama, planlama ve çözme sorumluluğuna sahiptirler (3). Bireylerle ilgili olan problemlerin çözümünde bilimsel yöntem kullanılmakla birlikte problem çözümünde kullanılan bu yöntem mantıklı ve sistematik olarak kabul edilmektedir. Sağlık personelleri yüksek kalitede bakım sunabilmek için sağlık bakım profesyonellerinin hastaların mevcut durumlarına ilişkin problemlerinin farkına varıp uygun girişimlerde bulunmaları ve mesleki uygulamalara çıkmadan problem çözme becerilerini önceden kazanmaları gerekmektedir (4).

Akademik öz-yeterlik, kişinin istenilen düzeyde akademik performans sergileyebilmesine yönelik kendisine ilişkin inancını yansıtmaktadır. Bandura'ya göre, akademik öz-yeterlik inancı yüksek olan bireyler akademik çalışmalarını planlama, organize etme ve yürütmede kendilerine güven duymaktadırlar. Bu konuyla ilgili yapılan çalışmalarda, yüksek akademik öz-yeterlik inancına sahip bireylerin akademik anlamda daha başarılı oldukları bulunmuştur (5-7). Üniversite öğrencilerinin görev ve sorumlulukları ele alındığında, bu sorumlulukların en önemlileri, akademik görevleri yerine getirmeleri ve kendilerinden beklenilen düzeyde akademik başarı sağlamalarıdır (8). Güçlü akademik öz-yeterliğe sahip bir öğrenci zor bir problem karşısında başarıya ulaşabilmek için birçok deneme yapabilmektedir. Ancak düşük akademik öz-yeterliğe sahip öğrenci çözümü güç bir sorunla karşılaştığında başarısız olacağına inanarak çözüm için ısrarcı olmaktan vazgeçmektedir. Bu bir döngü şeklinde devam etmektedir (9). Yapılan birçok çalışmada (10-12) bireylerin öz-yeterlik inanç düzeylerinin akademik başarı ile ilişki içinde olduğu belirtilmektedir.

Problem çözme becerisinin akademik öz yeterliği etkilemede önemli bir faktör olduğu bilinmektedir. Yapılan birçok çalışmada öğrencilerin problem çözme becerilerinin geliştirilmesinin öz-yeterlik algılarını arttırdığı tespit edilmiştir (13-17). Öz-yeterlik algısı yüksek olan öğrenciler daha sorgulayıcı, araştırıcı ve problem çözme eğiliminde olabilmektedirler. Literatürde ön lisans öğrencileriyle problem çözme becerisinin akademik öz yeterlik üzerine etkisi ile ilgili herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu bilgiler ışığında bu araştırma üniversite öğrencilerinin problem çözme becerileri ile akademik öz yeterlik düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılmıştır.

GEREÇ VE YÖNTEM

Bu araştırma tanımlayıcı ve ilişki arayıcı türde yapılmıştır.

Araştırma, Ekim 2017- Haziran 2019 tarihleri arasında bir üniversitenin sağlık hizmetleri meslek yüksekokulunda eğitim öğretime devam eden öğrenciler ile yapılmıştır. Yüksekokulda bulunan programlar; Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik, Tıbbi Tanıtım ve Pazarlama, Optisyenlik, Yaşlı Bakım, Evde Hasta Bakımı, Çocuk Gelişimi, İlk ve Acil Yardım programıdır.

Bu araştırmanın evrenini bir üniversitenin sağlık hizmetleri meslek yüksekokulunda okuyan 1512 öğrenci oluşturmaktadır. Bölümlerdeki öğrenciler tabakalı örnekleme yöntemi ile seçilerek olası veri kayıplarıda göz önünde bulundurularak araştırma 917 öğrenci ile tamamlanmıştır.

Araştırma verileri tanıtıcı özellikler formu, problem çözme becerileri algısı ölçeği ve akademik öz yeterlik ölçeği kullanılarak toplanmıştır.

Konu ile ilgili literatür (3-5, 8) taraması yapılarak oluşturulan tanıtıcı özellikler formu, öğrencilerin sosyo demografik özelliklerini (yaş, cinsiyet, yaşadığı yer vb.) ve akademik durumlarını sorgulayan (sınıf düzeyi, programı, ders çalışma düzeni vb.) toplam 7 sorudan oluşmuştur.

Problem Çözme Becerileri Algısı Ölçeği Heppner ve arkadaşları (18-20) tarafından geliştirilmiştir. Ölçeğin Türkçe uyarlaması Şahin, Şahin ve Heppner (1993) tarafından yapılmıştır. Ölçek bireylerin kişisel ve günlük yaşamdaki problemlerine ilişkin nasıl tepkide bulunduğunu ve nasıl davrandığını belirtmektedir. Ölçek 6'lı likert formda olup, 35 sorudan ve 6 alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 32, en yüksek puan 192'dir (18). Ölçekten alınan toplam puanlar arttıkça kişilerin problem çözme becerileri konusunda kendilerini yetersiz olarak algıladığını göstermektedir. Puanlamada düşük puanlar problem çözmede etkililiği göstermektedir (21).

Akademik Öz Yeterlik Ölçeği, Qween ve Froman tarafından 1988 yılında yaptıkları çalışma kapsamında geliştirilmiş ve Ekici tarafından Türkçe'ye uyarlanmıştır. Ölçek 33 sorudan ve 5'li likert formdan oluşmaktadır. Ölçeğin 3 alt boyutu mevcuttur. Alt boyutlar şu şekildedir: Sosyal statü boyutu, bilişsel boyut ve teknik beceriler. Ölçeğin puanı arttıkça bireylerin akademik öz yeterlik düzeylerinin yükseldiği belirlenmiştir (22).

Verilerin toplanmasında; tanıtıcı özellikler formu, problem çözme becerileri algısı ölçeği ve akademik öz yeterlik ölçeği kullanılmıştır. Formlar, araştırmacı tarafından öğrencilere gerekli açıklamalar yapıldıktan sonra bire bir görüşüle-

rek doldurulmuştur. Formların doldurulması 15-20 dakika sürmüştür.

İstatistiksel Analiz

Veriler araştırmacı tarafından Statistical Package for Social Sciences 22.0 (IBM Corp.; Armonk, NY, USA) istatistik programında hazırlanan veri tabanına girilerek gerekli olan testler uygulanmıştır.

Araştırmadan elde edilen verilerin özetlenmesinde tanımlayıcı istatistikler sürekli değişkenler için ortalama, standart sapma olarak tablo halinde verilmiştir. Kategorik değişkenler sayı ve yüzde olarak özetlenmiştir. Bağımsız iki grup karşılaştırılmalarında normal dağılım gösteren ve n>30 şartını sağladığı için parametrik bir test olan Independent Samples t test, bağımsız ikiden fazla grup karşılaştırmaları için normal dağılım gösteren ve n>30 durumunu sağladığı için One-Way ANOVA testi kullanılmıştır. Ayrıca ölçekler arasındaki ilişkinin incelenmesinde Pearson Korelasyon testi uygulanmıştır.

Araştırmanın yapılması için Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi İnsan Araştırmaları Etik Kurulundan etik kurul onayı (26/10/2017-Protokol No:08/04) alındıktan sonra, ilgili kurumdan yazılı izin alınmıştır. Öğrencilere araştırmanın amacı ve yapmaları gerekenler anlatıldıktan sonra araştırmaya katılma ya da katılmama konusunda özgür oldukları söylenerek ve gönüllü olarak araştırmaya katılmayı kabul eden öğrencilerden sözlü/yazılı izin alınmıştır.

BULGULAR

Araştırmaya katılan öğrencilerin %68,3'ü kadın, %88,2'si 17-21 yaş arasında, %41,1'i ilde son 10 yılını geçirmiş olup, %40,5'i Anadolu lisesinden mezun olduklarını belirtmişlerdir. Öğrencilerin %51,6'sı 1.sınıf, %21,5'i İlk ve Acil Yardım, %19,1'i Çocuk Gelişimi, %11,6'sı Yaşlı Bakım, %19,4'ü Tıbbi dokümantasyon ve Sekreterlik, %12,8'i Evde Bakım ve %11'i Optisyenlik bölümünde eğitim almaktadır. Öğrencilerin %73,3'ü sınav zamanında ders çalıştığını belirtmiştir.

Öğrencilerin Problem çözme becerileri algısı ölçeği toplam puanının 97,91±16,27, akademik öz yeterlik ölçeği toplam puanının ise 3,08±0,56 olduğu belirlenmiştir (Tablo 1).

Öğrencilerin cinsiyetine göre problem çözme becerisi incelendiğinde, cinsiyete göre toplam problem çözme becerisi ile aceleci yaklaşım, kendine güvenli yaklaşım, planlı yaklaşım algıları alt boyutlarının puan ortalaması arasındaki farkın anlamlı olmadığı (p>0.05); cinsiyete göre düşünen yaklaşım, kaçıngan yaklaşım, değerlendirici yaklaşım algıları alt boyutlarının puan ortalaması arasındaki farkın anlamlı olduğu belirlenmiştir (p<0.05).

Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin yaşa, üniversiteye başlamadan önce son 10 yılın geçirildiği yere, mezun olunan liseye, sınıf düzeyine ve öğrenim gördüğü programa göre problem çözme becerisi ve alt boyutları puan ortalaması arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmemiştir (p>0.05) (Tablo 2).

Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin ders çalışma düzenine göre problem çözme becerisi incelendiğinde; ders çalışma düzenine göre düşünen yaklaşım kendine güvenli yaklaşım, planlı yaklaşım algıları alt boyutları ve toplam problem çözme becerisi alt boyutları puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark olmadığı (p>0.05); aceleci yaklaşım, kaçıngan yaklaşım ve değerlendirici yaklaşım algıları alt boyutları puan ortalamalarının ders çalışma düzenine göre anlamlı bir fark gösterdiği tespit edilmiştir (p<0.05).

Tablo 1. Öğrencilerin problem çözme becerileri algısı ölçeği ve akademik öz-yeterlik ölçeği ve alt boyutlarından aldıkları puan dağılımları (n=917)

Ölçekler ve Alt Boyutları	n	Min.	Max.	Ort.	SS
Aceleci Yaklaşım	917	9,00	52,00	32,38	7,39
Düşünen Yaklaşım	917	5,00	41,00	13,40	4,95
Kaçıngan Yaklaşım	917	4,00	24,00	16,86	3,35
Değerlendirici Yaklaşım	917	3,00	18,00	7,95	3,35
Kendine Güvenli Yaklaşım	917	6,00	44,00	16,90	6,03
Planlı Yaklaşım	917	4,00	24,00	10,60	4,03
Problem Çözme Becerileri Algısı ÖlçeğiToplam	917	36,00	179,00	97,91	16,27
Sosyal Statü	917	1,00	5,00	2,92	0,65
Bilişsel Uygulamalar	917	1,00	6,74	3,26	0,61
Teknik Beceriler	917	1,00	5,00	3,07	0,77
Akademik Öz-yeterlik Ölçeği Toplam	917	1,00	4,90	3,08	0,56

Min:minimum; Max:maximum; Ort:ortalama; SS:standart sapma

Tablo 2. Öğrencilerin tanıtıcı özellikleri ile problem çözme becerisi ve alt boyutları puan ortalamalarının karşılaştırılması (n=917)

	Aceleci Yaklaşım X±ss	Düşünen Yaklaşım X±ss	Kaçıngan Yaklaşım X±ss	Değerlendirici Yaklaşım X±ss	Kendine Güvenli Yaklaşım X±ss	Planlı Yaklaşım X±ss	Toplam X±ss
Cinsiyet							
Erkek	31,92±7,05	13,90±4,89	16,11±4,61	8,34±3,29	16,65±6,35	10,83±4,07	97,78±16,94
Kadın	32,59±7,54	13,16±4,97	17,21±4,18	7,77±3,37	16,71±5,88	10,50±4,00	97,97±15,96
t	1,277	2,083	3,588	2,379	0,142	1,173	0,172
p	0,191	0,037	0,001	0,017	0,890	0,244	0,863
Yaş							
17-21	32,44±7,35	13,49±4,97	16,89±4,29	7,95±3,34	16,77±5,94	10,68±4,07	97,56±15,52
22-25	32,06±7,87	12,40±4,43	16,52±4,85	8,13±3,53	16,15±7,03	9,82±3,74	97,56±16,24
26-29	31,63±7,36	12,72±5,91	18,09±4,36	6,18±3,51	15,72±6,34	10,45±2,76	97,12±18,21
F	0,203	1,558	0,528	1,115	0,383	1,377	0,204
p	0,894	0,198	0,663	0,342	0,765	0,248	0,820
Üniversiteye Başlamadan Önce Son 10 Yılın Geçirildiği Yer							
İl	31,88±7,38	13,03±4,72	16,92±4,37	7,68±3,26	16,25±5,89	10,40±4,03	97,15±16,22
İlçe	32,62±7,21	13,49±4,97	17,07±3,99	7,99±3,40	16,82±5,73	10,37±3,75	97,45±17,20
Köy-Kasaba	33,10±7,64	14,00±5,30	16,43±4,73	8,44±3,44	17,38±6,54	11,21±4,31	97,20±18,41
F	1,494	1,188	1,363	1,817	1,406	1,852	1,750
p	0,189	0,313	0,236	0,107	0,220	0,101	0,120
Mezun Olunan Lise							
Düz lise	31,18±7,05	13,91±4,89	16,18±4,61	8,28±3,29	16,28±6,35	10,79±4,07	96,47±20,85
Anadolu lisesi	32,11±7,35	13,42±4,97	16,81±4,29	7,84±3,34	16,65±5,94	10,52±4,07	97,58±19,58
Sağlık Meslek Lisesi	32,45±7,37	13,34±4,91	16,87±4,32	7,68±3,37	16,47±6,01	10,56±4,02	96,52±22,53
Fen Lisesi	31,89±7,38	13,01±4,72	16,91±4,37	7,68±3,26	16,25±5,89	10,40±4,03	97,63±19,82
Açık Lise	33,17±7,59	13,78±5,34	17,26±4,46	8,51±3,72	17,23±6,26	11,25±4,30	97,22±20,36
F	1,334	0,784	0,967	0,424	0,659	0,406	1,335
p	0,274	0,561	0,437	0,832	0,655	0,845	0,273
Sınıf Düzeyi							
1. sınıf	33,68±7,66	13,50±4,97	17,21±3,98	7,98±3,40	16,12±5,73	10,67±3,75	96,54±16,54
2. sınıf	34,11±7,19	14,21±5,30	16,12±4,75	8,43±3,44	17,28±6,54	11,21±4,31	97,63±18,22
t	0,352	1,681	0,666	0,573	0,719	1,161	0,575
p	0,725	0,085	0,506	0,567	0,472	0,321	0,562
Program							
İlk ve Acil Yardım	32,38±7,37	13,51±4,92	16,92±4,22	8,52±3,53	16,78±7,02	9,83±3,77	96,52±21,25
Çocuk Gelişimi	32,75±6,55	13,32±4,56	17,10±4,96	8,60±3,12	15,96±7,32	9,21±3,98	97,52±20,85
Yaşlı Bakım	32,65±7,32	12,63±5,10	16,20±3,99	7,96±3,21	15,95±5,24	10,30±3,77	96,82±19,52
Tıbbi Tanıtım ve Pazarlama	32,66±6,45	13,46±4,02	17,28±4,51	8,43±3,64	16,65±6,14	10,28±4,63	97,30±22,63
Tıbbi dokümantasyon ve Sekreterlik	32,18±4,97	13,16±4,97	16,16±4,97	8,16±4,97	16,16±4,97	10,16±4,97	98,51±21,03

Tablo 2. Öğrencilerin tanıtıcı özellikleri ile problem çözme becerisi ve alt boyutları puan ortalamalarının karşılaştırılması (n=917) (Continued)

	Aceleci Yaklaşım X±ss	Düşünen Yaklaşım X±ss	Kaçıngan Yaklaşım X±ss	Değerlendirici Yaklaşım X±ss	Kendine Güvenli Yaklaşım X±ss	Planlı Yaklaşım X±ss	Toplam X±ss
Evde Bakım	32,21±4,18	13,21±4,18	17,21±4,18	7,21±4,18	17,21±4,18	9,21±4,18	97,56±20,10
Optisyenlik	32,78±3,37	12,77±3,37	17,77±3,37	7,77±3,37	17,77±3,37	10,77±3,37	97,22±19,52
F	1,266	0,123	0,259	1,236	1,356	0,596	0,124
p	0,342	0,921	0,959	0,356	0,249	0,712	0,920
Ders Çalışma Düzeni							
Sınav zamanı	32,03±7,25	13,50±4,69	16,53±4,23	8,11±3,30	16,90±5,92	10,65±3,64	97,57±23,25
Düzenli	33,36±7,83	12,86±5,57	17,88±4,53	7,42±3,48	16,00±6,33	10,39±4,50	96,36±24,98
t	2,357	1,711	4,111	2,720	1,969	0,847	1,610
p	0,019	0,087	0,000	0,007	0,059	0,397	0,108

Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin cinsiyetine göre akademik öz-yeterlik düzeyi incelendiğinde; cinsiyete göre teknik beceriler düzeyi alt boyutu puan ortalaması arasında anlamlı bir fark bulunmazken (p>0.05), sosyal statü ve bilişsel alt boyut puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir (p<0.05). Öğrencilerin yaşına, lise durumuna, sınıf düzeyine ve öğrenim gördükleri programa göre toplam akademik öz-yeterlik ile sosyal statü, bilişsel boyut, teknik beceriler alt boyut puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmadığı tespit edilmiştir (p>0.05) (Tablo 3).

Üniversiteye başlamadan önce son 10 yılın geçirildiği yere göre toplam akademik öz-yeterlik düzeyi ile sosyal statü, bilişsel boyut ve teknik beceriler düzeyi alt boyutları puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark olduğu belirlenmiştir (p<0.05). Öğrencilerin ders çalışma düzenine göre akademik öz-yeterlik düzeyi incelendiğinde;toplam akademik öz-yeterlik düzeyi ile sosyal statü, bilişsel boyut ve teknik beceriler alt boyutları puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir (p<0.05) (Tablo 3) .

Öğrencilerin problem çözme becerilerinin akademik öz-yeterlik düzeyi arasındaki ilişkisi incelendiğinde; Öğrencilerin toplam problem çözme becerisi ile sosyal statü, bilişsel, teknik beceriler ve toplam akademik öz-yeterlik düzeyi arasında zayıf ve negatif yönde (p<0.05) bir ilişki tespit edilmiştir. Öğrencilerin toplam problem çözme becerisi sosyal statülerini, bilişsel, teknik beceriler ve toplam akademik öz-yeterlik düzeylerini olumlu yönde etkilemektedir. Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin problem çözme becerileri azaldıkça akademik öz-yeterlik düzeylerinin arttığı belirlenmiştir (Tablo 4).

TARTIŞMA

Araştırmada üniversite öğrencilerinin problem çözme becerileri ile akademik öz-yeterlikleri arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırma bulguları ilgili literatür doğrultusunda tartışılmıştır.

Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin problem çözme becerileri puanının orta düzeyde (97,91±16,27) olduğu belirlenmiştir. Bu sonuç öğrencilerin problem çözme becerileri konusunda kendilerini yeterli olarak algıladıklarını göstermektedir. Problem çözme becerisi kullanılarak yapılan bir çok çalışma da (2, 23-26) bu araştırma bulgusuna paralellik göstermektedir. Üniversite yaşamı, öğrencilerin çoğunluğunun ailesinden ayrılarak tek başına sorunlarla başa çıkmasına vesile olduğu için öğrencilerin problem çözme becerileri konusunda kendilerini yeterli görmeleri beklenen bir durumdur.

Öğrencilerin cinsiyetlerinin problem çözme becerisi alt boyutlarından düşünen yaklaşım, kaçıngan yaklaşım, değerlendirici yaklaşım alt boyutlarını etkilediği belirlenmiştir. Erkek öğrencilerin düşünen ve değerlendirici yaklaşım alt boyutu puan ortalamarının kadın öğrencilere göre daha yüksek olduğu, kadın öğrencilerinin ise kaçıngan yaklaşım alt boyutu puan ortalamasının erkek öğrencilere göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Gökbüzoğlu (27) yaptığı bir çalışmada öğrencilerin cinsiyetlerine bağlı olarak yaklaşma-kaçınma alt boyutlarında anlamlı bir fark olduğunu tespit etmiştir. Esen'in (28) yaptığı bir çalışmada da problem çözme becerisinde cinsiyet faktörünün önemli bir değişken olduğu ifade edilmiştir. Yapılan çalışma sonuçları bu araştırma bulgularıyla paralellik göstermektedir. Üniversite eğitimine devam eden öğrenci karşılaştığı problemeleri önce düşünmekte daha sonra bu problemleri çözmede değerlendirici bir yaklaşım sergilemektedir. Toplumsal olarak bakıldığında, ataerkil toplumlarda yetiştirme tarzı nedeniyle erkeklerin özellikle akademik ve mesleki alanlarda daha etkin olmaları beklenmektedir. Bu durumdada erkek öğrencilerin problem çözme ve akademik öz-yeterlik konusunda kendilerini daha olumlu bir tutum içinde görmeleri olası bir durum olarak değerlendirilmektedir.

Tablo 3. Öğrencilerin tanıtıcı özellikleri ile akademik öz yeterlik düzeyleri ve alt boyutları puan ortalamalarının karşılaştırılması (n=917)

Tanıtıcı Özellikler	Sosyal Statü x±ss	Bilişsel Boyut x±ss	Teknik Beceriler x±ss	Toplam x±ss
Cinsiyet				
Erkek	2,90±0,65	3,31±0,62	3,08±0,78	3,08±0,58
Kız	2,89±0,65	3,16±0,60	3,07±0,79	3,09±0,58
t	2,106	3,410	0,237	0,320
p	0,035	0,001	0,812	0,782
Yaş				
17-21	2,90±0,69	3,21±0,51	3,01±0,54	3,04±0,52
22-25	2,91±0,61	3,24±0,69	3,06±0,41	3,09±0,41
26-29	3,28±0,95	3,18±0,91	3,08±0,22	3,10±0,45
F	1,187	1,443	0,685	1,446
p	0,314	0,229	0,561	0,228
Üniversiteye Başlamadan Önce Son 10 Yılın Geçirildiği Yer				
İl	3,02±0,69	3,38±0,75	3,42±0,85	3,28±0,44
İlçe	2,85±0,61	3,26±0,41	3,30±0,67	3,15±0,52
Köy-Kasaba	2,80±0,60	3,22±0,83	3,15±0,64	3,09±0,53
F	6,229	3,466	3,556	4,549
p	0,000	0,004	0,003	0,000
Mezun Olunan Lise				
Düz lise	3,05±0,65	3,22±0,85	3,10±0,45	3,08±0,56
Anadolu lisesi	2,83±0,62	3,21±0,47	3,12±0,44	3,05±0,47
Sağlık Meslek Lisesi	2,82±0,65	3,18±0,82	3,18±0,62	3,07±0,66
Fen Lisesi	3,06±0,68	3,20±0,96	3,15±0,48	3,10±0,72
Açık Lise	2,92±0,68	3,18±0,92	3,09±0,96	3,12±0,81
F	1,243	1,084	1,224	1,244
p	0,287	0,368	0,295	0,286
Sınıf Düzeyi				
1. sınıf	2,93±0,63	3,18±0,62	3,10±0,74	3,08±0,66
2. sınıf	2,91±0,68	3,22±0,96	3,15±0,82	3,09±0,72
t	0,574	0,979	0,513	0,578
p	0,566	0,328	0,608	0,562
Program				
İlk ve Acil Yardım	3,14±0,65	3,18±0,85	3,11±0,95	3,08±0,99
Çocuk Gelişimi	3,01±0,62	3,22±0,82	3,15±0,87	3,07±0,85
Yaşlı Bakım	2,92±0,65	3,18±0,74	3,11±0,82	3,06±0,47
Tıbbi Tanıtım ve Pazarlama	2,96±0,68	3,20±0,96	3,12±0,81	3,05±0,54
Tıbbi dokümantasyon ve Sekreterlik	3,02±0,68	3,16±0,78	3,16±0,74	3,09±0,55
Evde Bakım	2,96±0,66	3,22±0,68	3,18±0,78	3,10±0,59
Optisyenlik	3,17±0,62	3,18±0,77	3,12±0,52	3,09±0,55
F	1,077	1,581	1,605	1,078
p	0,374	0,214	0,192	0,373

Tablo 3. Öğrencilerin tanıtıcı özellikleri ile akademik öz yeterlik düzeyleri ve alt boyutları puan ortalamalarının karşılaştırılması (n=917) (Continued)

Tanıtıcı Özellikler	Sosyal Statü x±ss	Bilişsel Boyut x±ss	Teknik Beceriler x±ss	Toplam x±ss
Ders Çalışma Düzeni				
Sınav zamanı	2,85±0,63	3,18±0,84	3,08±0,72	3,04±0,69
Düzenli	3,13±0,63	3,32±0,78	3,29±0,88	3,18±0,72
t	5,713	8,288	4,244	6,512
p	0,000	0,000	0,000	0,000

Tablo 4. Öğrencilerin problem çözme becerileri ile akademik öz yeterlik düzeyleri ve alt boyutları arasındaki ilişki (n=917)

Ölçekler ve alt boyutları		Sosyal statü	Bilişsel	Teknik beceriler	ToplamAkademik Öz yeterlik
Aceleci yaklaşım	r	-0,011	0,120**	0,022	0,036
	p	0,737	0,000	0,508	0,214
Düşünen yaklaşım	r	-0,153**	-0,296**	-173**	-0,318**
	p	0,000	0,000	0,000	0,000
Kaçıngan yaklaşım	r	0,070*	0,240**	0,131**	0,214**
	p	0,035	0,000	0,000	0,000
Değerlendirici yaklaşım	r	-0,180**	-0,254**	-0,181**	-0,185**
	p	0,000	0,000	0,000	0,000
Kendine güvenli yaklaşım	r	-0,256**	-0,306**	-0,185**	-0,251**
	p	0,000	0,000	0,000	0,000
Planlı yaklaşım	r	-0,186**	-0,285**	-0,174**	-0,198**
	p	0,000	0,000	0,000	0,000
Toplam Problem Çözme	r	-0,186**	-0,285**	-0,174**	-0,184**
	p	0,000	0,000	0,000	0,000

**p<0.01

Araştırmada yaşın problem çözme becerisi ölçeği toplam puanını ve alt boyutlarını etkilemediği tespit edilmiştir. Bu araştırma bulgusuna benzer olarak yapılan bir çok çalışmada da yaşın öğrencilerin problem çözme becerisini etkilemediği görülmüştür (28, 29). Yapılan çalışma sonuçları bu araştırma bulgusunu desteklemekte olup, araştırmaya katılan öğrencilerin yaş grupları arasında problem çözme becerileri açısından fark yaratacak kadar yaş farkının olmaması bu sonuç üzerinde etken olmuş olabilir.

Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin üniversiteye başlamadan önce son 10 yılın geçirildiği yere göre problem çözme becerisi ölçeğinin toplam puanını ve alt boyutlarını etkilemediği belirlenmiştir. Bu araştırma bulgusuna benzer olarak yapılan bir çok çalışmada da üniversiteye başlamadan önce yaşanılan yerin öğrencilerin problem çözme becerisini etkilemediği görülmüştür (4, 30). Yaşanılan yerde kültürel değişkenler farklılık gösterdiğinden dolayı üniversiteye başlamadan önce son 10 yılın geçirildiği yerin problem çözme becerisini etkilemede önemli bir faktör olmadığı düşünülmektedir.

Öğrencilerin mezun olunan liseye göre problem çözme becerisi ölçeği toplam puanı ve alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı saptanmıştır. Bu araştırma bulgusuna benzer olarak yapılan farklı çalışmalarda da lise eğitim durumuna göre problem çözme becerisinin farklılık göstermediği tespit edilmiştir (25, 31, 32). Bu araştırma bulgusundan farklı olarak yapılan çalışmalarda, mezun olunan liseye göre problem çözme becerisi düzeyinin farklılık gösterdiği tespit edilmiştir (4, 33). Öğrencilerin mezun oldukları liselere göre problem çözme beceri düzeyindeki bu farklılığın, liselerin sosyo-kültürel özellikleri ve okutulan derslerin farklı olmasından kaynaklanabileceği düşünülmektedir.

Araştırmada öğrencilerin öğrenim gördükleri programa göre problem çözme becerisi ölçeği toplam puanı ve alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı saptanmıştır. Bu araştırma bulgusuna benzer olarak yapılan çalışmalarda da öğrenim görülen programın öğrencilerin problem çözme becerisini etkilemediği gö-

rülmüştür (25, 27, 34). Bu araştırma bulgusundan farklı olarak yapılan çalışmalarda ise öğrenim görülen programa göre problem çözme becerisi düzeyinin farklılık gösterdiği tespit edilmiştir (4, 35). Araştırmada öğrencilerin öğrenim gördükleri programa göre problem çözme beceri düzeylerinde farklılığın olmaması üniversiteye giriş puanlarının birbirine yakın olması, üniversitede okutulun derslerin içeriklerinin benzer olması, dersleri hemen hemen aynı öğretim elemanlarının yürütmesi ve problem çözme becerisini geliştirici herhangi bir dersin olmaması ile açıklanabilir.

Araştırmada öğrencilerin sınıf düzeyine göre problem çözme becerisi ölçeği toplam puanı ve alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı saptanmıştır. Bu araştırma bulgusuna benzer olarak yapılan çalışmalarda da sınıf düzeyinin öğrencilerin problem çözme becerisini etkilemediği görülmüştür (1, 4, 25, 30, 31). Bu araştırma bulgusundan farklı olarak yapılan bazı çalışmalarda da sınıf düzeyine göre problem çözme becerisi düzeyinin farklılık gösterdiği tespit edilmiştir (33, 36, 37). İkinci sınıf öğrencilerinin problem çözme becerisinin daha iyi olması beklenen bir durumken bu araştırmaya katılan 1. ve 2. sınıf öğrencilerinin sayısının birbirine yakın olması bu sonuç üzerinde etkili olabilir.

Araştırmada öğrencilerin ders çalışma düzeninin toplam problem çözme becerisini etkilemediği, aceleci yaklaşım, kaçıngan yaklaşım ve değerlendirici yaklaşım alt boyutlarını etkilediği tespit edilmiştir. Bu araştırma bulgusuna benzer olarak yapılan bir çalışmada da ders çalışma düzeninin öğrencilerin problem çözme becerisini etkilemediği görülmüştür (31). Bu araştırma bulgusundan farklı olarak yapılan başka bir çalışmada ise ders çalışma düzenine göre problem çözme becerisi düzeyinin farklılık gösterdiği tespit edilmiştir (25). Ders çalışma düzenine sahip olan bireylerin akademik başarıları artacağı gibi problem çözme becerisinin de yüksek olacağı düşünülmektedir.

Öğrencilerin akademik öz yeterlik ölçeği toplam puanının 3,08±0,56 olduğu, belirlenmiştir. Öğrencilerin akademik öz yeterlik düzeylerinin yüksek olduğu görülmektedir. Bu araştırma bulgusunun yapılan birçok çalışmayla uyumlu olduğu görülmüştür (5, 8, 9, 15, 16). Bu araştırmaya katılan öğrencilerin üniversite giriş sınavı gibi zorlu bir sınavdan geçerek üniversiteye kayıt yaptırmaya hak kazanmaları akademik öz yeterliklerinin yeteri kadar yüksek olmasının sebeplerinden biri olarak düşünülmektedir.

Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin cinsiyete göre toplam akademik öz yeterlik ve teknik beceriler alt boyutu arasında anlamlı bir fark bulunmazken, sosyal statü ve bilişsel alt boyutları arasında anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir. Sosyal statü boyutunda erkek öğrencilerin puanları kadın öğrencilere göre daha yüksektir. Bilişsel boyutunda erkek öğrencilerin puanları kadın öğrencilerin göre daha yüksektir. Scholz ve ark. (37) yaptıkları bir çalışmada genel olarak erkeklerin öz-yeterlik algılarının kadınlara göre daha yüksek olduğunu tespit etmişlerdir. Farklı olarak Kumar ve Lal (14) yaptıkları bir çalışmada kadın öğrencilerin öz-yeterlik algılarının erkek öğrencilerden daha yüksek olduğunu tespit etmişlerdir. Toplumsal olarak bakıldığında, ataerkil toplumlarda yetiştirme tarzı nedeniyle erkeklerin özellikle akademik ve mesleki alanlarda daha etkin olmaları beklenmektedir. Bu durumda da erkek öğrencilerin akademik öz yeterlik konusunda kendilerini daha olumlu bir tutum içinde görmeleri olası bir durum olarak değerlendirilmektedir.

Öğrencilerin yaşının akademik öz-yeterlik düzeylerini etkilemediği belirlenmiştir. Bu araştırma bulgusuna benzer olarak yapılan birçok çalışmada da (14, 38) yaşa göre akademik öz yeterlik puan ortalaması arasında anlamlı bir fark saptanmamıştır. Bu araştırma bulgusundan farklı olarak Dönmez'in (33) Beden Eğitimi ve Spor Eğitmenliği bölümü öğrencileri üzerinde yaptığı çalışmada 21-23 yaş arasındaki öğrencilerin 18-20 yaş arasındaki öğrencilere göre daha yüksek öz-yeterlik puanlarının olduğu gözlemlenmiştir. Araştırmamıza katılan öğrencilerin büyük çoğunluğunun 17-21 (%88,2) yaş arasında olmasının bu araştıma sonucu üzerinde etkili olduğu düşünülmektedir.

Araştırmada üniversiteye başlamadan önce son 10 yılın geçirildiği yere göre toplam akademik öz-yeterlik, sosyal statü, bilişsel boyut ve teknik beceriler alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu saptanmıştır. İlde yaşayan bireylerin sosyal statü, bilişsel boyut ve teknik beceriler düzeyleri daha yüksektir. Dönmez'in (33) yaptığı bir çalışmada da şehirde yaşayan öğrencilerin köyde yaşayan öğrencilere göre öz-yeterlik algısının daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Yapılan farklı bir çalışmada (9) ise üniversite öğrencilerinin uzun süre yaşadıkları yer ile akademik öz yeterlikleri arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. Araştırma bulguları doğrultusunda üniversiteden önce yaşanılan yerin il olması kaynaklara ulaşımın kolay olması ve sosyal çevrenin farklı olması akademik öz yeterliği olumlu yönde etkilediği düşünülmektedir.

Araştırmada mezun olunan lise durumuna göre toplam akademik öz-yeterlik, sosyal statü, bilişsel ve teknik beceriler alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir. Benzer çalışmalarda da lise eğitim durumu ve lise mezuniyet derecesine göre akademik öz yeterlik düzeyi farklılık göstermemektedir (9, 32). Bu araştırmada mezun olunan lise durumunun öğrencilerin akademik öz yeterlik düzeyini etkileyen faktörler olmadığı düşünülmektedir.

Öğrencilerin sınıf düzeyine göre toplam akademik öz-yeterlik, sosyal statü, bilişsel ve teknik beceriler alt boyutları

arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı belirlenmiştir. Bu araştırma bulgusundan farklı olarak yapılan birçok çalışmada da sınıf düzeyine göre akademik öz yeterlik düzeyinin farklılık gösterdiği tespit edilmiştir (9, 39, 40). Bu araştırma bulgularına benzer olarak yapılan birçok çalışmada ise sınıf düzeyine göre akademik öz yeterlik düzeyinde farklılık göstermediği tespit edilmiştir (41, 42). Literatürde ki araştırmaların hemen hemen hepsi lisans öğrenimi gören öğrencilere uygulanmıştır. Ön lisans eğitimi alan öğrenciler üzerinde yapılacak araştırmalarla bulgular desteklenebilir.

Öğrencilerin öğrenim gördükleri programa göre akademik öz-yeterlik düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir. Bu araştırma bulgusuna benzer olarak yapılan çalışmalarda da öğrencilerin öğrenim gördükleri programa göre akademik öz yeterlik düzeyini etkilemediği görülmüştür (15, 43). Bu araştırma bulgusundan farklı olarak yapılan çalışmarda ise öğrencilerin öğrenim gördükleri programa göre akademik öz yeterlik algısını etkilediği görülmüştür (8, 9). Öğrencilerin öğrenim gördükleri yerde benzer çevresel etkenlerin bulunması, benzer sosyokültürel yapıya sahip olması, programlardaki derslerin benzer içeriklerde olması sonuç üzerinde etkili olduğu düşünülmektedir.

Ders çalışma düzenine göre toplam akademik öz-yeterlik, sosyal statü, bilişsel boyut ve teknik beceriler alt boyutları arasında anlamlı bir fark olduğu belirlenmiştir. Düzenli ders çalışan öğrencilerin puan ortalamaları sınav zamanı ders çalışan öğrencilerin puanlarına göre daha yüksektir. Terry (12) öz-yeterlik inanç düzeylerinin akademik başarı ile ilişki içinde olduğunu; bu doğrultuda Schunk (44) ve Doğruöz (45) ise öz yeterlik algılarının akdemik başarıyı belirleyen etkenlerden biri olduğunu ifade etmektedir. Ders çalışma düzenine sahip olan bireylerin akademik başarılarının da artacağı gibi akademik öz yeterlik algısının da yüksek olacağı düşünülmektedir.

Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin toplam problem çözme becerisi ile sosyal statü, bilişsel, teknik beceriler ve toplam akademik öz-yeterlik düzeyi arasında negatif yönde anlamlı ilişki tespit edilmiştir. Araştırma sonucunda öğrencilerin problem çözme becerilerinin akademik öz-yeterlik algılarını etkilediği tespit edilmiştir. Literatürde yapılan birçok araştırmada benzer sonuçlar elde edilmiştir (17, 32, 33). Bandura (6) çalışmasında belirttiği üzere akademik öz-yeterlik düzeyi yüksek olan bireylerin akademik çalışmaları planlama ve gerçekleştirmede kendilerine güven duydukları tespit edilmiştir. Akademik öz-yeterliğin yükselmesinde ise öğrencilerin etkin problem çözebilme becerileri önem kazanmaktadır. Özellikle problem çözmede düşünen, değerlendirici, kendine güvenli ve planlı yaklaşım biçimi benimseyen öğrencilerin akademik öz-yeterlik düzeyleri yükselmektedir.

SONUÇ

Üniveresite öğrencilerinin problem çözme becerilerinin akademik öz yeterliğe etkisini belirlemek amacıyla yapılan bu araştırma sonuçlarına göre;

- Öğrencilerin problem çözme becerileri algısının orta düzeyde olduğu ve problem çözme becerileri konusunda kendilerini yeterli algıladıkları,
- Öğrencilerin cinsiyetinin ve ders çalışma düzeninin problem çözme becerisi ölçeğinin bazı alt boyutlarını etkilediği,
- Öğrencilerin akademik öz yeterlik düzeylerinin yüksek olduğu,
- Cinsiyetin akademik öz yeterlik ölçeğinin bazı alt boyutlarını etkilediği,
- Öğrencilerin üniversiteye başlamadan önce yaşamının son 10 yılını geçirdiği yerin ve ders çalışma düzeninin akademik öz yeterlik düzeyini etkilediği,
- Öğrencilerin problem çözme becerileri algıları azaldıkça akademik öz-yeterlik düzeylerinin arttığı belirlenmiştir.
- Bu sonuçlar doğrultusunda;
- Öğrencilere problem çözme becerilerini artırma konusunda eğitimlerin artırılması, müfredatlarda bulunan derslerin yürütülmesinde öğrenci katılımının artırılması,
- Öğrencilerin demografik özellikleri göz önüne alınarak problem çözme ve akademik öz yeterliğe yönelik eğitimlerin düzenlenmesi önerilebilir.
- Lisans düzeyinde eğitim alan öğrenciler üzerine problem çözme ve akademik öz yeterlik çalışmaları yapılmıştır. Ön lisans düzeyinde eğitim alan öğrenciler üzerinde yapılacak araştırmalarla bulgular desteklenebilir.

Ethics Committee Approval: Ethics committee approval was received for this study from Erzincan Binali Yıldırım University Human Research Ethics Committee. (08/04-26/10/2017)

Informed Consent: Written consent was obtained from the students who participated in this study.

Peer-review: Externally peer-reviewed.

Author Contributions: Concept – E.Ş., P.K.; Design – E.Ş., P.K.; Data Collection and/or Processing – E.Ş.; Analysis and/or Interpretation - E.Ş., P.K.; Literature Search - E.Ş., P.K.; Writing Manuscript - E.Ş., P.K.; Critical Review - P.K.

Conflict of Interest: The authors have no conflict of interest to declare.

Financial Disclosure: The authors declared that this study has received no financial support.

Etik Komite Onayı: Bu çalışma için etik komite onayı Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi İnsan Araştırmaları Etik Kurulundan alınmıştır. (08/04-26/10/2017)

Hasta Onamı: Çalışmaya katılan öğrencilerden yazılı gönüllü onam formu alınmıştır.

Hakem Değerlendirmesi: Dış bağımsız.

Yazar Katkıları: Fikir – E.Ş., P.K.; Tasarım – E.Ş., P.K.; Veri Toplanması ve/veya İşlemesi – E.Ş.; Analiz ve/veya Yorum – E.Ş., P.K.; Literatür Taraması – E.Ş., P.K.; Yazıyı Yazan – E.Ş., P.K.; Eleştirel İnceleme – P.K.

Çıkar Çatışması: Yazarlar çıkar çatışması bildirmemişlerdir.

Finansal Destek: Yazarlar bu çalışma için finansal destek almadıklarını beyan etmişlerdir.

KAYNAKLAR

1. Keskin G, Yıldırım G. (2008). Yapısalcı Yaklaşım Normlarında Üniversite Öğrencilerinin Problem Çözme, Otonomi, Çoklu Zeka Durumlarının Değerlendirilmesi. *İnönü Üniversitesi* Eğitim Fakültesi Dergisi 2008; 9: 196-211.
2. Oğuz V, Akyol A. Problem Çözme Becerisi Ölçeği (PÇBÖ) Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 2015; 44: 105-22.
3. Yıldırım B, Özkahraman Ş. Hemşirelikte Problem Çözme. S.D.Ü. Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi *2011;* 2: 155-9.
4. Koç Z, Koyuncu S, Sağlam Z. (2014). Sağlık Yüksekokulu Hemşirelik ve Ebelik Öğrencilerinin Problem Çözme Beceri Düzeyleri ve Etkileyen Faktörler. *Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi* 2014; 12: 41-50.
5. Demirer V. Eğitim Materyali Geliştirilmesinde Karma Öğrenme Yaklaşımının Akademik Başarı, Bilgi Transferi, Tutum ve Öz-Yeterlik Algısına Etkisi. Selçuk Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi. 2009.
6. Bandura A Self-efficacy. (VS Ramachaudran, Der.) Encyclopedia of Human Behavior. New York: AcademicPress; 1994.p.7181.
7. Millburg SN. The Effects of Environmental Risk Factors on At-Risk Urban High School Students' Academic Self-Efficacy. University of Cincinnati, Phd Thesis. 2009.
8. Akbay SE, Gizir CA. (2010). Cinsiyete Göre Üniversite Öğrencilerinde Akademik Erteleme Davranışı: Akademik Güdülenme, Akademik Öz-yeterlik ve Akademik Yükleme Stillerinin Rolü. Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi 2010; 6: 60-78.
9. Satıcı A. *Üniversite Öğrencilerinin Akademik Öz-Yeterliklerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi.* Anadolu Üniversitesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. 2013.
10. Vancouver JB, Thompson CM, Williams AA. The Changing Signs In The Relationships Between Self-Efficacy, Personal Goals, and Performance. J Appl Psychol 2001; 86: 605-20.
11. Lane J, Lane A. Self-Efficacy and Academic Performance. Soc Behav Pers 2001; 29: 687-94.
12. Terry SK. The Effects of Online Time Management Practices on Self-Regulated Learning and Academic Self-Efficacy. Virginia Tech, PhdThesis. 2002.
13. Gürlen E. Probleme Dayalı Öğrenmenin Öğrenme Ürünlerine, Problem Çözme Becerisine, Öz Yeterlik Algı Düzeyine Etkisi. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi 2011; 40: 221-32.
14. Kumar R, Lal R. The Role of Self-Efficacy and Gender Difference Among the Adolescents. J Indian Acad Appl Psychol 2006; 32: 249-54.
15. Karadağ E, Aksoy DY, Ucuzal M. Sağlık Yüksekokulu Öğrencilerinin Özetkililik-Yeterlik Düzeyleri. Maltepe Üniversitesi Hemşirelik Bilim ve Sanatı Dergisi 2009; 4: 13-20.
16. Albayrak F, Gerçeklioğlu G. (2013). Öğrencilerin Öz-Etkililik-Yeterlilik Algıları ve Sosyal Destek Düzeylerinin İncelenmesi. Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi 2013; 2: 40-51.
17. Behjoo BM. The Relationship Among Self-Efficacy, Academic Self-Efficacy, Problem Solving Skills and Foreign Language Achievement. Hacettepe University Graduate School of Social Science, Master Thesis. 2013.
18. Heppner PP, Reeder BL, Larson LM. CognitiveVariablesAssociatedWithPersonal Problem-SolvingAppraisal: ImplicationsForCounseling. J Couns Psychol 1983; 30: 537-45.
19. Şahin N, Şahin NH, ve Heppner PP. Thepsychometricproperties of the Problem Solving Inventory. J Cogn Psychother 1993: 17: 379-96.
20. Heppner PP. Problem Solving Inventory (PSI): Research Manual. California: Consulting Psychologists Press; 1988.
21. Şahin NH, Onur A, Basım HN. İntahar Olasılığının, Öfke, Dürtüsellik ve Problem Çözme Becerilerindeki Yetersizlik ile Yordanması. Türk Psikoloji Dergisi 2008; 23: 79-88.
22. Ekici D. Akademik Öz Yeterlilik Ölçeği: Türkçeye Uyarlama, Geçerlilik ve Güvenilirlik Çalışması. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi 2012; 43: 174-85.
23. Arslan C. Kişiler Arası Çatışma Çözme ve Problem Çözme Yaklaşımlarının Yükleme Karmaşıklığı Açısından İncelenmesi. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi 2005; 75-93.
24. Ün E. Satranç Eğitiminin, Problem Çözme Yaklaşımları, Karar Verme ve Düşünme Stillerine Etkisinin İncelenmesi. Selçuk Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, 2010.
25. Çağlayan HS. Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Öğrenme Biçemleri ile Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Gazi Üniversitesi, Doktora Tezi. 2007.
26. Polat H. Hemşirelerin Problem Çözme Becerileri ve Atılganlıkları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Adnan Menderes Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi. 2013.
27. Gökbüzoğlu B. Ergenlerin Saldırganlık Düzeyleri ile Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Marmara Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi. 2008.
28. Esen U. Okul Yöneticilerinin Yönetici Kaygı Düzeyleri ile Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişki. Ahi Evran Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi. 2012.
29. Açık S. Lise Öğrencilerinin Öğrenme Stilleri ve Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi. 2013.
30. Akin S, Güngör İ, Mendi B, Şahin N, Bizat E, Durna Z. Üniversite Öğrenimlerini Sürdüren Hemşirelik Bölümü Öğrencilerinin Problem Çözme Becerileri ve İç-Dış Kontrol Odağı Algısı. Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi 2007; 4: 30-6.
31. Soyer MK, Bilgin A. Üniversite Öğrencilerinin Çeşitli Değişkenlere Göre Problem Çözme Beceri Algıları. International Conference on New Trends in Education and Their Implications. Antalya; 2010. pp.307-14.

32. Kesgin E. Okul Öncesi Eğitim Öğretmenlerinin Öz-Yeterlilik Düzeyleri ile Problem Çözme Yaklaşımlarını Kullanma Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Pamukkale Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi. 2006.
33. Dönmez KH. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü Öğrencilerinin (1., 2., 3., ve 4. sınıf) Sosyal Öz-Yeterlikleri ile Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Gazi Üniversitesi, Doktora Tezi. 2010.
34. Şirin A, Güzel A. Üniversite Öğrencilerinin Öğrenme Stilleri ile Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri 2006; 6: 231-64.
35. Aksan N, Sözer MA. Üniversite Öğrencilerinin Epistemolojik İnançları ile Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişkiler. Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi 2007; 8: 31-50.
36. Bezci Ş. Taekwondo Antrenörlerinin Stresle Başa Çıkma ve Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Gazi Üniversitesi, Doktora Tezi. 2010.
37. Arslan C. *Öğretmenlerin ve Öğretmen Adaylarının Problem Çözme Becerilerinin Çeşitli Değişkenler Açısından Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi.* Selçuk Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi. 2007.
38. Pekmezci GU. Hemşirelerin Örgütsel Bağlılıkları ile Öz-yeterlilik Algısı Arasındaki İlişkiler. İstanbul Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi. 2010.
39. Owen S, Froman RD. Academic self-efficacy in at-risk elementarystudents. J Educ Res 1992; 2: 3-7.
40. Johnson KF. The influence of school connectedness and academic self efficacy on self-reported norm related pro-social behavior. Pennsylvania State University, PhdThesis. 2011.
41. Pruett KA. The impact of freshman year learning community participation on students' self-reported sense of meaning in life, academic self-efficacy and commitment to academic major at the beginning of the second academic year. Auburn University, Phd Thesis, 2011.
42. Thomas-Spiegel JK. Therelationship of academic self-efficacy to successful course completion. Capella University, Phd Thesis. 2006.
43. Yiğitbaş Ç, Yetkin A. (2003) Sağlık Yüksekokulu Öğrencilerinin Öz-Etkililik Yeterlik Düzeyinin Değerlendirilmesi. Cumhuriyet Üniversitesi. Hemşirelik Yüksek Okulu Dergisi 2003; 7: 6-13.
44. Schunk DH. Self-Efficacy and Academic Motivation. Educ Psychol 1991; 26: 207-31.
45. Doğruöz İ. Planning of Time Management on Goal Setting. An Application for Managers in Different Sectors. Marmara Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi. 2008.